

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prtljično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—		20—

„Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.“
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 300 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Dinko Puc:

Pravi krivci.

Naravno je, da so se vsled strahovitosti poraza, ki smo ga doživeli na Koroškem, duhovi razburili. Ta poraz je najhujši udarec, kar smo jih doslej Slovenci doživeli. Zaradi tega uvidevamo opravičenost demonstracij, ker ljudska duša ne more drugače izliti gneva in srda, ki se je v njej nabral pod utiskom narodne sramote.

Ali kljub temu ne moremo molčati na vse. Dogodilo se je, da so gotovi elementi krivdo za poraz na Koroškem očitali Srbom in da so pri tej priliki padli tudi proti državi vzkliki. Mnogi kljub svoji razburjenosti na to pot ni sledila. Ali navzlic temu moramo na te očitke reagirati.

V očigled naravnosti, da se za merim na levo in desno, konstatujem, da je v prvi vrsti naša — to je nas Slovencev — krivda, da je izpadel plebiscit neugodno za nas.

Ni treba povdarjati, da tudi krivde za to, da je sploh prišlo do plebiscita in da se je plebiscit vršil pod takimi pogoji, ki so se za nas izkazali za neugodne, ne moremo prevladati na druge. Naši ljudje so bili v Parizu eksperimenti, naši so dajali informacije, naši so oddajali odločilna mnenja.

Tem manj pa moremo krivdo za izvedbo plebiscita očitati komu drugemu. Skoro dve leti smo imeli vso upravo na Koroškem: popolnoma vso upravo in izključno samo mi Slovenci. Ves ogromni državni aparat nam je bil na razpolago. Vse politično in nepolitično uradništvo, vse učitelstvo, pošte, železnice, orožništvo in vojaštvo. Tudi državnih denarnih sredstev nam ni manjkalo. Z eno besedo: država nam je prepusila povsem prosto roko z eno samo nalogo: Izvedite plebiscit častno za državo!

Če na smo v teku dvajsetega vladanja dosegli ta sramotni rezultat.

Bože Lovrič, Praga.

Cehi in Jugoslovenci.

Znana je stvar, da ne more s Čehi, kar se tiče organizacije, tekmovali nobeden slovanski narod. In ni se čuditi. Pri njih vrši vsak poedinec vestno svojo nalogo in raje z delom uniči sebe, kakor da bi z lenobo okra-

da je velik del naših slovenskih koroških sorojakov, neglede na Nemce, katere smo itak tolkli po glavi, glasoval proti nam, je logični zaključek iz tega samo jeden: da je bilo naše vladanje slabo, naša uprava slaba, naša agitacija slaba!

To je težko priznati, vem. Tem težje, ker smo Slovenci ravno v času od prevrata postali skrajno napačni in domisljivi. Težko je že poslušati hvalisanje naše kulture, naše inteligence, naše zavednosti itd. Vsak kričal je že velik državnik, ki ima pravo pljuvati na našo državo: vsak frakar je že velik diplomat, vsak študent je velik učenjak. Žalibog, da manjka vsem ona vroča ljubezen do domovine, ki živi v srcu vsakega nepismenega srbskega seljaka, ki se ne javlja v kričanju in zabavljanju, ampak v tem, da je vsak hip pripravljen dati kri in premoženje za svoj narod!

Ne, ne! Krivcev za koroški poraz ne iščimo v Beogradu, ampak doma. Kriva je naša nadutost, ki ni hotela poslušati svetov; naša narodna nestrpnost, ki misli, da se s terorjem pridobiva dobre državljanke; naš strankarski egoizem, ki je hotel iz plebiscita kovati zase dobiček; naša desorganizacija, ki je onemogočila združitev Korošcev v gospodarske in strankarske enote; naš optimizem, ki misli, da se z vpitjem, pitjem in petjem izvojuje zmage!

In če hočete osebe, ki so krive, tudi te najdete doma v Ljubljani. Obračunajte z njimi, obračunajte s strankami, ali ne dotikajte se države, ne dirajte v jedinstvenost Srbov, Hrvatov in Slovencev!

Propadli smo po svoji krivdi. Za bodoče se zavedajmo, da je vsaka zmaga mogoča le s sodelovanjem vseh treh bratov, v prvi vrsti pa reorganizirajmo sami sebe!

del državo. Čut dolžnosti je pri njih celo močnejši, kakor čut za zdravje. Morda jim je v tem oziru pomagalo severno nebo, kjer se človek trudi, da z delom in skrbjo vara sebe in da tako nasilnim potom pozabi na pri-

rodo in solnce. Čehi so tako vestni, da so na zadnje celo brezvestni, in to iz razloga, ker ne štedijo, in če so tudi izmučeni, niti sebe, niti drugih, kadar gre za splošne koristi. Raje poginijo kakor zanemariti začetega posla. A čim si z enim poslom gotov: je tvoja dolžnost, da se brez odmora lotiš novega dela. In tako mnogim teče življenje: niso živeli, marveč so delali, delali in delali: niso imeli časa niti za ženo, niti za deco, niti za samega sebe. Pozabljajo, da žive na zemlji, in delajo, izgubivši tla po nogami, kot mravlje, od jutra do mraka, a semtertja tudi ponoči, in menijo, da je njihova sobica cel svet in da je na njihovih papirjih napisana usoda vsega človeštva. Dolžnost: to je temelj vseh uradov v Češkoslovaški.

Pri nas na jugu je stvar docela drugačna. Jugoslovenom (izjeme so v nekaterih ozirih Slovenci) skoro popolnoma manjka čustvo dolžnosti. Preveč hrepene po zabavi, užitku in razvedrilu. Zato jih ne grize vest, ako s svojo lenobo škodujejo celoti. Niti za svojo dobrobit se ne brigajo, kamoli, da bi skrbeli za tuji blagor. Žive od slučaja: žive od čineva na dan kot prava deca prirode. Oni niso krivi, da sije solnce, da so ženske lepe in da je vino sladka pijača! Od tod nered, odtod nepoštnost, zato brezčutnost za narod kot celoto. Žive za sebe, kakor da bi ne obstojala država. Preveč so individualisti, zato se tudi ne brigajo za državotvornost. To je napaka vseh Slovanov. V želji, da bi se kot poedinci čim najbolj razvili, raje rušijo, kakor da bi gradili. V rušenju so mojstri, a kadar je treba delati, se razbeže in razkrope, kakor rakovi mladiči. Prečitajte pesem »Zidanje Skadra« in vse vam bo jasno. Kar se podnevi zgradi, se poruši ponoči. Zaman iščejo trije bratje (Mrnjavčevići) leka: njih kot Srbe, Hrvate in Slovence preganjanja prokletstvo in ne bodo preje zgradili grada (Skadra), dokler v temelje ne zazidajo živo človeško bitje. Evo, smisel te pesmi je, da se nekdo mora žrtvovati za dobrobit vseh ostalih, ker samo z žrtvami se gradi in dovršava država. Ni pesmi razen one »o zidanju Skadra«, ki bi boljše karakterizovala naš troimski narod. Z eno besedo: Jugoslovenom nedostaja čuta za odgovornost. Kakor deca so, ki ne misli na jutrišnji dan, in za to so čisto zli — ne iz zlobnosti, marveč iz kljubovalnosti. Sin ne poslušata matere, ne za to, ker je nima rad, marveč ker je hudobnež uverjen, da mu

bo majka vse oprostila: tako tudi oni — naši prvaki — greše proti narodu, ker vedo, da naš divni narod odpušča celo sovražniku, a kamoli ne rodemu sinu. Vstrpljiv je kakor je potrpežljiva zemlja, po katere nedrhi rujejo oralo, motike in drugo orodje, a ona jim za muke vrača z dehtečim hlebom in sladkim ovcem.

Vsemu temu je najbrže največ kriva nebrzdana naša čustvenost. Pri nas je čustvo močnejše od razuma. To neravnovesje je vzrok vseh naših napak, a še bolj vseh naših vrlin. Samo narod z velikimi čustvi je sposoben učiniti ono, kar so storili Srbi v času vojne. Ali eva, to čustvo je postalo, čim je končala usodopolna borba, prokletstvo za naše neurejene razmere. Danes lovorjev venec, jutri vešala: tako govori čustvo, dočim pravi razum: ne slava, ne smrt, marveč dobro, vsakdanje, koristno življenje. Iz čustvenosti bi se naši ljudje najraje sprijeli na nože, a iz čustva se zopet objemajo in poljubljajo lice, kakor da se ni prigodilo prav ničesar. To gre čisto tako daleč, da je padanje iz ene v drugo

skrajnost isto kakor breznačajnost. Lahko, zelo lahko odpušča samo breznačajen človek, zato tudi lažje odpuščajo ženske nego moški. Toda to čustvo ima tudi svoje velike vrline. V njem je širokogrudnost, odpuščanje in volja k tragičnosti. V njem je sila, ki prestavlja gore. Čustvo je življenjetvorno, ono ustvarja in ne miruje, dokler ne najde svojega končnega izraza. In odtod ona nestalnost, neurejenost in nemir v našem troimskem narodu: on še ni prišel v objubljeno zemljo, zre jo pred sabo ali kakor da bi se bal prekoračiti njene meje. Pot še ni izhojena, zato nihče ne ve, na katero stran bo krenil. Poedinci se zavedajo svoje veličine: zavedajo se svojega poklica, ali so neodločni v svojih delih, ker jugoslovenska Beseda se še ni vtelesila. Zgradba je tu, toda nima mo še vrhovnega graditelja. Čim ga najdemo in čim nas on z dejanjem osvobodi, se bodo tudi naše napake preobrazile v vrline. Gradili bodo tudi oni, ki so preje rušili, in rušitelji postanejo graditelji.

Vesti o Koroški.

UPRAVA NA KOROŠKEM SE IZROČI PLEBISITNI KOMISIJI.

—d Beograd, 16. okt. (Uradno.) Dne 10. oktobra se je v plebiscitnem ozemlju vršil plebiscit na podlagi senžermenske mirovne pogodbe pod vodstvom plebiscitne komisije, ki je sestavljena iz članov glavnih zaveznških držav. Plebiscit je izpadel v korist avstrijske republike. V očigled temu je izdala kraljeva vlada naslednji odlok: Plebiscitni komisiji se daje na znanje, da je okrajala naša vojska v cono A, zato, da štiti pripadnike našega naroda in uradništvo pred partizanskim maševanjem, da se poda protest proti izvršenim nasilstvom, in da izroči upravo v cono A plebiscitni komisiji, kakor je ta to zahtevala na podlagi člena 50 senžermenske mirovne pogodbe.

NOV NAŠ DELEGAT PRI PLEBISITNI KOMISIJI.

—d Celovec, 17. okt. Namesto odstopivšega jugoslovenskega delegata pri plebiscitni komisiji, ministra Jovana Jovanovića, je imenovan za delegata dr. Ivo Šubelj.

Avstrijski kancelar o koroškem plebiscitu.

V svojem govoru v narodni skupščini se je državni kancelar dr. Renner dotaknil tudi koroškega vprašanja in je izjavil: Dejstvo, da se je ozemlje s slovensko večino izjavilo za Avstrijo, potrjuje našo trditev, da severno pobočje Karavank geografično in gospodarsko teži k Avstriji. To dejstvo pa je tudi dokaz, da ima naša tako opsovana dr-

žava kot mirna reepublika brez militarizma nedvomno privlačno silo. Kolikor se da stvar pregledati, so delavci v glasovalnem pasu A, posebno v Pilberku, Velikovicu in Borovljah, odločili nam v prid. Delovnemu ljudstvu so republikanske svobščine in socialna zakonodaja seveda najdražji zaklad. Poleg tega je in more biti republika Avstrija v narodnih stvareh potrpežljiva. Vsi imamo pravico, veseliti se nad tem uspehom. Razumemo, da Jugoslovijo in zlasti Ljubljano ta izguba zelo boli. Mi to dobro razumemo, ker smo občutili izgubo Južne Tirolske in Nemce na Češkem in Moravskem. V beogradskem parlamentu so se burne interelacije bavile z glasovanjem na Koroškem, in v teh interelacijah so poslanci trdili, da so bila na nemški strani nasilja. V nasprotju s temi interelacijami pa velijo vsa poročila, da ne more biti govora o kakih fizičnih ali le moralnih silah. S svojimi sosedi na jugu in jugovzhodu bi rad izpregovoril spravljivo besedo.

Jugoslovenci nam na podlagi plebiscita odstopajo približno 30.000 soplemenjakov, mi pa smo brez glasovanja izgubili vse Nemce na

Fran Govekar:

Suitanje.

(Dolge.)

Pa da bi mogla njega varati? — O, niti ne žaliti! Zvestoba mu je prisegla in zvesta mu ostane, če bi tudi imela poginuti.

»Torej res ne marate?« sliši dr. Repiča. »Poštenega dela za pošteno plačilo vas prosi... ničesar drugega. Pomagati nama v teh dragih časih... pomagati in morda življenje rešiti sami sebi! Nihče vas ne pozna v naši ulici... nihče ne zve vašega pravega imena! In vrhu vsega vam preskrbiva še angela varuha: dečka —! In vi vendar nočete?«

Ozrla se mu je v oči, vztrepetala, a se premagala:

»Ne morem... ne smem! Zaradi Toneta... zaradi sebe! Ne silite več vame!«

In odšla sta. Nema, žalostna...

»Oh, če bi mogla, če bi smela! — Tone, Tone, vrni se! Reši me! Reši me same sebe!« In Marijanica je plakala...

»Pri treh gavtrožcah« je bilo tistega večera živo in hrupno kakor v panju.

Krojač Dominik, rokavičar Kavčič, nekaj kramarjev in drugih obrtnikov je popivalo za najdaljšo mizo, se kričavo razgovarjalo in krotalo; za stranskimi mizicami so sedeli starejši francoski podčastniki, pušili iz dolgih pipic, požirali okušali vino, poslušali neznano in nerazumljivo govorico, mešanico slovenskega, karici.

113 nemškega in laškega jezika, se spogledovali, nasmihali in večinoma molčali; mladi grenadirji, šaserji, mušketirji, huzarji in topničarji so prihajali v vežo, izpirali svoje merice, dve ter odhajali dalje, šaleči se med seboj in popevajoči kratke, ostro ritmizirane pesmice.

Dve natakariči, rdeči, potni, razoglavji, do pazduhe zavrtanih rokavov in kratkih kril, ki so jedva čez kolena zakrivala bele, debele doma spletene nogavice, sta imeli toliko dela in letanja, da se nista utegnili niti zmeniti, ko so ju objestneži ščipali v nadlehti, ramena in izziva joče okroglo boke. Ali pa sta bili dobrikanja take vrste vajeni, da ga nista niti opazili več?

V kotu za posebno okroglo mizico tik peči je sedel sam profesor Pelzl. Mižavo je še trmel in buljil predse. Pravkar se je bil izčimbal.

Kakor navadno vsak dan, se je bil že po obedu vpijanil in nato trdo zaspal. Tudi če bi prožili topove tik njega, bi se ne bil prebudil. Nepremično je sedel, z glavo naslonjen na peč, jedva vidno sopol in spal kakor mrtič. Natančno po treh urah pa je dvignil vekli, si naravnal premaknjeno vlasuljo, zabobnal s prsti po mizni ploči, se ozrl po natakariči ter velel: »Poljič v-pavca!« In srepil je predse ter molčal. Sele ko je izpraznil prvo kupo, je bil zopet povsem sam svoj, trezen in bister.

Tudi zdaj si je natočil pravkar prvo čašo in jo zliil vase na izkap. In takoj ga je minila vsa zaspanost.

»He, gospa naj pride!« je zaklical natakariči.

»Ni mogoče. Generali so zgoraj!« je odvrnilo dekle in polagalo pred profesorja nož in vilice.

»Kaj meni mar generali! Gospo hočem, ne generalov,« se je razhudil profesor.

»Če pa ne utegnejo! Ali boste večerjali, gospod profesor?«

»Metka naj pride!«

»Tudi Metka ne utegne. Generali, gospod Desselbrunner...« je začela razlagati natakariča, a že je zarohnel Pelzl:

»Hudič vzemi vse skupaj! Talar pa uni-forma panata vsako žensko. Pošasti! Izgubi se! Ampak pojdi in povej jima: če ne prideta o-ne-dve k profesorju Pelzlu, tudi profesorja Pelzla ne bo nikoli več k njima! Dixi! Apagel!«

Rokavičar Kavčič se je oglašil: »Dà, dà, civilisti smo dandanes vsi na smetišču, gospod profesor! Nobena mrcina nas več ne povoha.«

»Danè je resnično zbolel, odkar ga Ver-derberica nič več ne pogleda!« je pravil Dominik. »Tak vam je, kakor stekel pes. Če se ne obesi, znoji prav gotovo.«

»No, pameti ni imel itak nikoli več kot za ženski naprstnik!« se je regal rokavičar. »Zno-reti mu bo torej prava igrača.«

In družba je na bričev rovaš zbijala naj-slabše dovipe.

Pelzl se ni brigal zanje. Grdo je srepil v mizo in pil duškoma čašo za čašo.

Ne bo večerjal, če ne pride niti Verderberica niti Metka! Ali se spodobi ravnati tako

brezbobzirno s stalnim gostom? Francozi so danes tukaj, jutri pa morda že čez devet gora in devet voda, a mi ostanemo! In vendar imajo tuji prednost pred domačini.

Kajpada. Ženska simpatija je kakor val ali veter: za hip te pozna, že drvi dalje ter se te niti ne spomni več. Kakor mesec je ženska: vsak ščip je že v par tednih mlaj! In osel moški je vendar ves blažen, ako prilze njegov ideal zopet počasi do prvega krajca! Čez teden dni pa se že obupno oklepa zadnjega krajca. Večno smešna, zaničevanja vredna igrača je moški že od Evinih časov v ženski roki, in ni je večje, domišljivejšje laži, kakor deklamiranje o močnem spolu!

Pelzl se je togotil na vse ženstvo in pil, pil... Toda bloelo ga je srce.

Metko bi bil rad videl, se razgovoril in pošali z njo. Vzljubil je sanjavo dekletce zaradi njene bistrosti, tenkočutnosti, še bolj pa zaradi njene nenavadne lepote in naivne zaupnosti. Navadil se je njenega iskrenega čebljanja, ob-stati ni mogel brez njenih globokih črnih oči in rdečkastozlatih las. Najlepše in najboljše, kar je našel nele v tej predmestni krčmi, nego v vsem svojem pustem življenju starega samca, je bila Metka.

Pa da bi ga pozabila zaradi tujcev? In da bi ne prišla k njemu vsaj za nekaj trenutkov? — Saj pride! Moma priti! — In Pelzl je čakal, čakal, a ni dočkal...

mariborskem in celjskem ozemlju ter Kočevske Nemce. Bilanca se torej sklepa z ogromno aktivno za Jugoslavijo. Dobili so obljubo prometna mesta, ki so v pretežni večini izjavila, da so nemška; izgubili pa so pokrajino, ki je po veliki večini dežela. Tudi gospodarski se bilanca sklepa z našo pasivo. Vem, da v narodnih stvarih ne smemo šteti duše; upam pa, da se bo jugoslovenska javnost lažje sprijaznila z izidom plebiscita kot mi, ki smo morali sprejeti nasilje, narekovano nam v St. Germainu. Ko bodo določene meje na našem jugu, potem bodo izgubili vse ovire, ki bi nas utegnile ločiti od Jugoslovenov. Potem bomo lahko trajno dobri sosede in bomo končno vendarle mogli obnoviti promet v polnem obsegu.

»Politische Korrespondenz« piše: Na volilnem shodu v Berndorfu je podal minister za zunanje stvari dr. Renner o glasovanju na Koroškem izjavo, v kateri je pojasnjeval načela, po katerih se je mirovna konferenca dala voditi glede glasovanja v koroški coni A. Izjavil je: Ker vsebuje mirovna pogodba nedvoumno določbe, da ostane cona A, ako večina glasuje za Avstrijo, nedeljena in končno javno pri Avstriji in da glasovanje v coni B potem odpadne, je popolnoma izključeno, da bi se mirovna pogodba v tej točki kaj izpreminjala, ter o tem ne more biti govora. Koroška dežela in s tem Avstrija dobi sedaj na grebenju Karavank končno svojo naravno južno mejo. Vsaka druga meja je prometno politično in vojaško nevarna in bi bila samo vir brezkončnih preprirov. Kar pa se tiče slovenske manjšine, ki ostane pri Avstriji, varuje njene pravice senžermenska mirovna pogodba in nimajo Slovenci nobenega poudarka za kakršnokoli bojazan. Mi bi bili zelo pomirjeni, ako bi vedeli, da dobijo kočevski Nemci enake pravne in praktične garancije, kakor naši slovenski državljani severno od Karavank. Zagotavljamo lahko velesile in svoje sosede že danes in za vselej, da se našim drugojčnim soživalcem nikdar ne bo pripetilo to, kar so zadnje dni pretrpeli mariborski Nemci. Zato smo trdno prepričani, da bo plebiscitna komisija in poslaniška konferenca izid glasovanja izvedla glasom enostavnega in jasnega besedila mirovne pogodbe. — d.

Novo mesto za Koroško.

Koroški odbor je poslal deželni vladi v Ljubljani sledečo vlogo:

Pod silnim vtiskom iznenadnega dogodka na Koroškem se oglašajo podpisani Koroški odbor v Novem mestu, izvoljen na javnem zborovanju, da izrazi čustva, prepričanje in zahteve, ki prevevajo kakor vso Slovenijo tudi vse zavedno prebivalstvo v Novem mestu in okolici, in jih predlaga naši vladi v nujno vpoštevanje.

Vsi čutimo neizmerno žalost nad nesrečno usodo, ki se pripravila našim koroškim rojakom, in smo na podlagi poročil, ki so prišla v javnost o dogodkih pri plebiscitu 10. t. m., prepričani, da so se dogodile nerednosti, zlorabe in nepoštenosti v tolikem obsegu, da se mora smatrati glasovanje 10. t. m. za potvorbno — torej ne more in ne sme veljati za prvi izraz ljudske volje v pasu A, ki je 100letna slovenska last in ki ga nemška nasilstva vse te dobe in zlasti zadnjih desetletij niso mogla premeniti v pošteno last nemške pohlepnosti.

Zatorej se do dna duše ogorčeni pridružujemo vsem resolucijam, ki jo je sprejel protestni shod v Ljubljani 14. t. m. in na predlog g. E. Gangla.

Iz tega sledi, da nujno pozivljemo deželno in osrednjo vlado, da ententnim oblastim z vso skrbnostjo dokazeta potvorenost plebiscita po Nemcih in nepravilno postopanje plebiscitne komisije in njenih članov ter iz vseh treh vzrokov neveljavnost plebiscita. Istotako pozivljemo vlado, da obdrži pas A zaradi varstva življenja in imetja naših rojakov na Koroškem v naših rokah. To zahteva tudi ozir na ogroženo usodo naše Gorenjske in še bolj ogroženo usodo naše Primorske.

Tisoč let so se vzdržali naši Koroški (ostanek nekdanj vseskozi slovenske dežele) kot Slovenci pod nemško vladavino kljub nasilni germanizaciji. Ali naj bi bili pa še dve leti vladavine naše Jugoslavije zadovoljni, da bi bili ti naši rojaki zaradi nezadostne skrbnosti poklicanih činiteljev za vedno narodno izgubljeni? To bi bil neizbrisni madež v zgodovini naše države.

Zelo vznemirjeni ponovno nujno pozivljemo deželno vlado za Slovenijo in našo osrednjo vlado, da z vsemi pravnimi sredstvi dosežeta, da ostane naš narod na Koroškem

nerazdruženo spojen s svojo pravo materjo Jugoslavijo.

Deželno vlado za Slovenijo prosimo nadalje, da to našo nujno prošnjo in poziv predloži naši osrednji vladi v Beogradu in oboje podpre z vsem svojim ugledom.

Novo mesto, 15. oktobra 1920.

Koroški odbor.

NAŠE ČETE NE OSTAJO NA KOROŠKEM

—d Beograd, 16. oktobra. »Politika« javlja: Vlada je v teku večerajšnjega dne dobila iz Ljubljane nekoliko poročil o novih nasiljih Nemcev nad slovenskim prebivalstvom na Koroškem. V tej zadevi je razpravljala tudi ministrski svet na večerajšnji seji. Določeno je, da se odpošlje naša vojska v one kraje, v katerih je po mnenju našega delegata v plebiscitni komisiji, Jovana Jovanovića, potrebno, da se ščiti naš življenjski. Poveljstvu naše vojske v Sloveniji je zapovedano, da izvrši vse, kar ukrene Jovanović. Po poročilih iz

Ljubljane so naše čete že prestopile mejo, to pa ne zato, da bi na Koroškem ostale za stalno, ampak zato, da varujejo naš narodni življenjski na Koroškem.

—d Beograd, 16. oktobra. »Wiener Allgemeine Zeitung« trdi, da je dr. Trumbić se odgovoril na protest avstrijske vlade proti vikorakanju jugoslovenskih čete na Koroško. Ta list piše, da bodo italijanske čete takoj zasedle Koroško, če se jugoslovenske čete ne odstranijo iz nje.

AVSTRIJSKI PROTEST.

—d Beograd, 16. oktobra. (Uradno) Brzojavka iz Dunaja javlja, da je avstrijski pravni poslov vložil pri beograjski vladi protest radi vikorakanja naše vojske v plebiscitno cono A. Pooblaščen smo, da izjavimo, da je avstrijski pravnik v resnici vložil protest dne 15. t. m. V protestu se navaja, da je bil ustmen protest sprejet od beograjske vlade kot neumesten, zato, ker vprašanje o plebiscitu coni spada v kompetenco mednarodne ustanove, kakor je plebiscitna komisija, ne pa v kompetenco dunajske vlade.

Politične vesti.

— Shod socijalnodemokratske stranke. Socijalnodemokratska stranka je imela večeraj v veliki dvorani hotela »Union« svoj volilni shod. Shodu je predsedoval sodrug Iv. Kocmur. Govoril je Et. Kristan. Navzoči komunisti so s krikom in vikom povzročili, da je moral Etbin Kristan prekiniti svoja izvajanja. Še le, ko je urednik Rudolf Golouh pozval svoje somišljenike, naj mirno poslušajo govornikovo izvajanje, je nastal mir, da je mogel Kristan nadaljevati svoj govor. Glavni tenor Kristanovih izjavljaj je bil, da proletarijat ne sme rušiti obstoječega, marveč delati in graditi, ne slabšati, marveč izboljševati socijalni položaj proletarijata, da bo le ta sposoben za boj.

— Predsedniki volilnih okrožij. Državni odbor je končal določevanje predsednikov volilnih odborov v Vojvodini in na Hrvaškem. Sedaj bodo določevali volilne odbore v Sloveniji in v nekaterih okrožjih v Bosni in Hercegovini. — d.

— Zakon o naredbah. Na seji ministrskega sveta se je razpravljalo predlog o zakonu o naredbah. Minister za konstitucijo, dr. Laza Marković je izjavil, da je parlamentarni odbor pripravljen sprejeti ta predlog pod pogojem, da se točno označi, kateri zakoni bodo potem te navedbe izdani. Izgleda, da so vsi politični klubi pristali na to, da se vse prejšnje navedbe potem pooblastila potrdijo. Glede novih naredb bi se imel izdati zakon o draginji, o varnosti v državi ter zakon o svobodi dela in tiska. Demokrati bodo glasovali za ta predlog pod pogojem, da ima samo sedanja vlada tozadevno pooblastilo od parlamenta. Poleg tega zahtevajo, da se to pooblastilo ukine, ako pozneje 75 poslancev izjavi, da je proti nadaljnjemu uporabljanju tega zakona o naredbah.

— »Interesantna iznenadenja« pričakujejo nekateri italijanski listi pri zborovanju konstituant. Ti listi pričakujejo razgovore z neko važno politično osebnostjo, ki se je mudila v Jugoslaviji pa sedaj, po dobjenih informacijah in svojih utislih nasvetuje italijanskim državljanom, naj lepo se potrppe s pogajanj, češ, konstituenta utegne prinesiti interesantna iznenadenja. Italijani so močnejši v izmišljotinah ali močnejši so tudi v intrigah. Brez dvoma bodo poskusili kjer le mogoče pri volitvah v našo ustavotvorno skupščino intrigrirati in hujskati ter podpirati elemente, ker hočejo Jugoslavijo razbiti. Zato pa pozor!

— Proti korupciji v državni službi. Minister Drašković predloži v odobritev uredbi, s katero se bodo uvedle najstrožje odredbe proti korupciji v državni službi, ravno tako pa tudi proti nevestnemu izvrševanju državne službe. Krivci ne bodo samo odpušteni iz državne službe, temveč jih sodilo tudi posebno porotno sodišče. — d.

— Preiskava zaradi kmetijskih nemirov. Parlamentni odsek za preiskovanje vzrokov zadnjih nemirov na Hrvaškem je sestavljen tako, da je izvolil za predsednika Viljama Bukšega, za poročevalca pa dr. Hanžeka. Prva sežeba tega odseka bo v ponedeljek 18. t. m. v Zagrebu v mali saborski dvorani. — d.

— Staka uradnikov v Dalmaciji. Občinski uradniki neokupiranega dela Dalmacije so večeraj pričeli stavkati, ker niso zadovoljni njihovim zahtevam glede povišanja plač. Tukajšnji občinski uradniki, katerim je uprava že povišale plače, so iz solidarnosti večeraj zjutraj dve uri stavkali. — d.

— Sarajevo in koroški dogodki. 15. t. m. so dijaki tukajšnjih šol imeli demonstrativni obhod po mestu, s katerim so protestirali proti nasilju Nemcev in Italijanov na Koroškem. Neki dijak je imel govor, nakar so se dijaki mirno razšli.

— Pogajanja z Italijo. »Rječ« poroča iz Beograda, da bo na jutrišnjem ministrskem posvetovanju končana debata glede jadranskega vprašanja. Sklenjeno je, da pojdejo v Italijo dr. Vesnić, dr. Trumbić in Kosta Stojanović. Kraj pregovorov bo neko mesto v severni Italiji. — d.

— Odprto pismo na zunanjo ministarstvo. Storož priobčujo »Giornale d'Italia«, opozarjajoč ga, da za strateški položaj Italije ni šibenik nič manj važen nego Snežnik, zato ne more biti govora o kakšni popustljivosti v Dalmaciji. »Odreči se Dalmaciji, bi značilo postaviti se težki notranji krizi. Kako pa bo ste naprvo obrabčevali s D'Annunzijem, ki se je zaklel, da bo do smrti branil ne samo Reko, marveč tudi Dalmacijo, in z Milom, ki se je zaklel D'Annunziju, da ne zapusti Dalmacije? Vsa vojna mornarica je nasprotna opustitvi Dalmacije.« Admiral Millo dobava dan na dan iz Italije municijo in po za-

sedenen ozemlju se vsi velika italijanska agitacija, ki jo podpirajo italijanski oficirji.

— Tudi Giolitti ne bo delal čudežev v jadranskem vprašanju. »Messagero« poroča, da je moral priti do ločitve nacionalistov iz Giolittijeve večine. Ti so upali, da Giolitti zagotovi Italiji z jadranskim mirom Dalmacijo in Reko. Sedaj pa se je razkrila resnica in vsi vedo, kaj sploh more Sforza v polnem sporazumu z Giolittijem zahtevati in doseči pri bližnjih ali daljnih jugoslovensko-italijanskih pogajanjih. V polni disiluziji o notranji in zunanji politiki se vračajo nacionalisti k opoziciji proti Giolittiju. Kaj stori še skupina exfašistov, ali bo sledila Federzoniju na Montecitoriju, kajti tudi ti so se upirali Giolittiju glede Reke in Šibenika.

— Pogajanja se bodo razbila, tako napoveduje z vso gotovostjo »L'Idée Nationale«, ki priobčuje članek iz peresa Tamara, kateri trdi, da Giolittijeva vlada ne more prevzeti glede Reke nikake obveznosti, ker je ne more izvesti, in istotako ne more ukazati mornarjem pred Dalmacijo, da naj se vrnejo, ker se ti smatrajo za »misijonarje neke velike ideje«. Članek končuje tako-le: »Pogajanja se bodo razbila ob jugoslovenski nepopustljivosti. Ako Sforza opusti še one poslednje ostanke sramu, ki jih je imel Nitti, bi vseeno ne rešil ničesar, kajti dva velika Italijana, D'Annunzio in Millo, bi varovala Italijo proti nesposobnem, ki jo hočejo pustiti tujcem odprto. In ves boljši del dežele bi bil z njima.

— Tudi memorandum jim ni všeč. »Tribuna« pravi glede na vest iz Beograda, da je s strani ministrskega odseka za zunanje zadeve sestavljen memorandum z navodili delegatom, da tak memorandum, ako je sploh ona vest resnična, ne more priti v rajpravo pri pogajanjih, ker obe delegaciji morata imeti polna pooblastila, tako da so spomenice izključene, ker te bi le omejevale svobodo razpravljanja in zaključevanja. Vedno očitneje se kaže italijanska resnična, ne more priti v razpravo pri samo na kratek pogovor in brz podpis italijanskih zahtev glede Jadrana!

— Take Jonescu v Beogradu. Romunski minister Take Jonescu pride 4. novembra v Beograd. Ostal bo dva dni in se bo razgovarjal z vsemi odličnejšimi osebnostmi v Beogradu ter bo potem odpoval v Bukarešto.

— Mala ententa. V pogovoru s poročevalcem »Morning Post« je Take Jonescu izrazil upanje, da se bosta Grška in Poljska kmalu pridružili mali ententi in da bo prišel tudi dan, ko bo mogla pristopiti tudi Avstrija, Bolgarija in Madžarska. »Times« pišejo: Mala ententa je nastala vsled trgovskih potreb podonavskih dežel in je koristen protitež proti politiki splendid isolation, ki je postala kot posledica novo vzbuđenega narodnega čuta nekaterih držav v tem delu kontinenta. Upati je, da bo prijateljski politični sporazum privedel do vrste gospodarskih in trgovsko-političnih dogovorov, ki bodo omogočili mednarodni in prekomorski trgovini, posluževati se Donave. S takimi dogovori bi mogle obrežne države najti možnost za trgovsko in interesno skupnost, proti kateri se se morali upirati, dokler so jih Habsburžani poizkušali vsiliti kot simbol političnega obvladovanja.

— Wilson ni nič obljubil. »Evening Post« je brzojavno vprašala dr. Vesnića, ali je res Wilson obljubil Srbiji vojaško pomoč. Vesnić je odgovoril: »Trditve o obveznosti, ki jo je bil prevzel Wilson, je popolnoma brez podlage. Ne spominjam se, da bi se bila v tajni seji pariskega kongresa omenila kakšna obveznost.« — »New-York Amerika« pa se je obrnil v isti zadevi do Take Jonesca, ki je odgovoril: »Obnašanje Wilsonova na kongresu v Parizu je bilo obnašanje polnega. Govoril je vedno pa na splošno, nikdar o praktičnih detaljih. Zato Romunija ni nikdar smatrala za resne njegove številne obljube, dobro vedo, da so le izliv sajnica. Wilson je ves čas kongresa kazal popolno nepoznanje evropskih problemov.«

— Agrarna reforma v Romuniji. Iz Bukarešte javljajo: Novi zakon o agrarni reformi se je pričel v Romuniji izvajati. Država bo od spahijev pokupila za dve in pol milijardi zemlje, katero bo razdelila med kmete. V počev pridejo kmetje, ki so bili v vojni in vojni obvezanci. V okolici Bukarešte so zemljo že zasedli. — d.

— Boljševizmo ubija samo sebe. Na popoldanski seji zborovanja stranke neodvisnih je v Halleinu v imenu ruske socialistične delavske stranke izjavil Martov, da je napačno, če kdo označi socialistični boj na Ruskem kot boj med revolucionarnim socializmom in reformizmom. Mnogoče evropskega delavstva potrebujejo in stremijo za mednarodnim udruženjem. Stranke posameznih dežel pa odločno odklanjajo moskovsko diktaturo. Mnogo sodrugov iz Rusije je padlo kot žrtev moskovskih tovarišev. Po treh letih krvave revolucije ruski narod umira lakote. Boljševiška politika iluzornosti ogroža rusko in sploh mednarodno revolucijo. Tudi stranka, kate-

ri pripada govornik, odklanja teror. Martov govor je sprejela desnica z viharjem odobravanja, levice pa z življenjem in topotanjem. Lisowski je trdil, da je napravil Martov iz ruskega delavstva voljno orodje entente. Nezaslišano je, če se delavska organizacija obrne na zvezo internacionalne ter prosi za varstvo proti lastni deželi, a ji tam prošnjo odbijejo. Dittmann je vse to pač ostro kritikoval, vendar pa še vseeno hoče zasledovati to politiko. — Po teh besedah je nastalo med navzočimi velikopitje, vpili so tudi na galeriji. Med tem sta se sprla tudi predsednika Bass in Dittmann. — *

Telefonska in brzojavna poročila.

NAŠI DELEGATI PRI POGAJANJH Z ITALIJO.

—d Beograd, 17. oktobra. (Uradno) Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri so bili določeni kot polnomočni delegati za pogajanja z Italijo ministrski predsednik dr. Milenko Vesnić, zunanji minister dr. Ante Trumbić in finančni minister Kosta Stojanović.

IZMISLJEN ATENTAT.

—d Beograd, 15. oktobra. Presbiero javlja: Nekateri inozemski listi prinašajo vesti, da je bil izvršen atentat na regenta o priliki njegovega službenega poseta v Sarajevu. Listi poročajo, da so atentatorji metali bombe in porušili dva voza dvornega vlaka, regent pa da je ostal kljub temu nepoškodovan. Pooblaščen smo izjaviti, da so vse te vesti popolnoma izmišljene in tendenciozne.

REZERVISTI IN VOLITVE V KONSTITUANTO.

—d Beograd, 17. oktobra. (Uradno) Z ozirom na člen 3 zakona za volitve poslancev v ustavotvorno skupščino ter z ozirom na finančne in druge okoliščine, je odredilo ministristvo za vojno in mornarico naslednje: 1. Rezervni častniki in obvezanci se ne pozivljajo več k dvomesečnim vajam. 2. Rezervni častniki in obvezanci, ki so bili pozvani k službovanju, pa še niso nastopili svoje službe, se takoj odpuste in se jih ne bo več klicalo na vaje. 3. Vsi rezervni častniki in obvezanci, ki se v tem trenutku nahajajo pri vajah, se odpuste v času od 27. oktobra do 3. novembra t. l. ter se jim ne bo treba več vrniti na vaje. 4. Vsi rezervni častniki, ki pa hočejo prostovoljno še dalje ostati pri vajah, se obdržijo v službi, vendar pa se jim da na podlagi člena 3 volilnega zakona v konstituantu primeren dopust ob priliki volitev. 5. Za primer neobhodne potrebe se morejo staviti predlogi za poziv na dvomesečne vaje v zakonitem roku.

URADNIŠKO VPRAŠANJE PRED PARLAMENTOM.

—d Beograd, 15. oktobra. Danes je bila seja narodnega predstavništva, ki se je pričela ob poluščestnajstih. Po običajnih formalnostih je stavil poslanec dr. Gavro Manojlović vprašanje ministrskemu predsedniku glede plač državnim uradnikom in uslužbenecem. Zelel je, da se izenači in pravilno razdeli plača imenovanim po vsej državi. Ministrski predsednik je izjavil, da bo sam odgovoril na to vprašanje ter zatrdil, da se je vlada zavzela in da se še zavzema za državne uslužbence, da jim omogoči, da jim ne bo treba vsak trenutek misliti na obstanek svoj in svoje družine z ozirom na to, da vsak dan narašča draginja. S tem vprašanjem se je bavil ministrski svet ne samo na posebnih sejah, nego je odredil tudi posebno število svojih tovarišev, ki so preučevali izključno samo to vprašanje in se uspeh tega preučevanja predložili ministrskemu svetu. Za to vprašanje se bo zavzemala vlada tudi nadalje in se potrudila, da zadovolji vse zahteve, seveda v mejah možnosti. Uradniško vprašanje se ne more urediti na enkrat in v naglici. To vprašanje je smatrati za bistven del splošne državne uredbe in ga je mogoče rešiti racionalnim putem šele tedaj, ko bo postavljena podlaga in osnovni temelji naši državi, ko bo dobila naša država svojo ustavo. Upamo, da se to kmalu zgodi. Treba je uvideti, da se od naše države samo zahteva, daje se ji pa zelo malo. Treba je, da skupno delujemo na to, da bodo take zahteve kolikor mogoče zmerne, da bi

bilo državi omogočeno, poleg ogromnih žrtev, ki jih mora nositi naša država, da se te zahteve zadovoljijo. Na drugi strani pa je paziti na to, da državljani ne bodo mislili, da skrbimo za en del naših državljanov mnogo bolj, kakor pa za ostale. Vlada bo posvetila temu vprašanju največjo pozornost z željo, da zadovolji upravičene zahteve uradnikov. Predsednik skupščine je naznanil, da odsek za proučevanje zakonskega načrta glede pooblaščenja vlade za izdajanje uredb in zakonov še ni izvršil svoje naloge. Načrt bo v sredo predložen zbornici. Predsednik zaključil sejo ob šestnajstih. Naslednja seja se vrši v sredo, dne 20. t. m. ob 15. Na tej seji bodo določili dnevni red.

PAMETEN BOLGARSKI NASVET.

—d Sofija, 17. oktobra. »Utro« prinaša brzojavko iz Caribroda, ki se glasi: Dne 11. t. m. je dospel v Caribrod sofijski okrožni načelnik. V svojem govoru na meščane je izjavil, da je vlada vedno delovala in da še deluje na to, da reši Caribrod. Ako pa kljub temu to ni bilo mogoče, tedaj apelira vlada na prebivalstvo, naj ostane na svojem mestu in naj se organizira propaganda za zblizanje dveh sosednih narodov, kar bo dovedlo do popolnega sporazuma med sosedni in bo popravilo pogrške, ki so bili dosedaj storjeni.

BOJI V ITALIJI.

—d Rim, 16. oktobra. Listi javljajo iz San Giovanni Rotondo pri Foggiji, da so tamkaj poizkusili socialistični delavci razobesiti rdečo zastavo, ko so vdrli v mestno hišo. Prišlo je do spopada s pristasi ljudske stranke, ki so hoteli preprečiti razobešenje rdeče zastave. Manifestanti, ki so bili na trgu zbrani, so streljali na karabinerje, ki so hoteli vzpostaviti mir. Karabinerji so otvorili na manifestante ogenj iz pušk. Karabinerje so podpirali tudi vojniki. Bilo je 14 ljudi usmrtenih, približno 60 pa ranjenih. Delavci so proglasili splošno stavko.

Bologna, 16. oktobra. Pri spopadkih sta bila dva stražnika ter en demonstrant usmrčeni, 14 oseb pa ranjenih, od teh tri smrtno nevarno. V Bologni se jutri v znak žalosti še ne bo delalo. Zvečer je bil po mestu mir.

BESARABIJA ROMUNSKA.

—d Bukarešta, 16. oktobra. Take Jonescu je naznanil vladi, da bo izpadlo definitivno rešenje vprašanja Donave in Besarabije v korist Romunske.

ZEDINJENE DRŽAVE RUSKE.

— New York, 17. oktobra. »United Telegraph« poroča, da namerava Bela Rusija, Ukrajina in kozško ozemlje skleniti zvezo proti sovjetski Rusiji, ki naj bi imela v prvi vrsti defenzivni vojaški značaj. Sele v drugi vrsti bi prišli gospodarski interesi teh delov nekdanje Rusije v poštev. Pogajanja se že da lepe uspeha ter je pričakovati, da se bodo še tekom tega tedna proglasile Zedinjene države ruske. Kakor se zadržuje, je na programu teh držav, da stopijo v čim ožji stik tudi s Poljsko in Litvansko ter da poščejo gospodarskih in kulturnih stikov in morda tudi vojaških dogovorov z malo Entento.

WILSONOVA BOLEZEN.

— New York, 17. oktobra. Odlični ameriški zdravnik je preiskal predsednika Zedinjenih držav Wilsona ter konstatiral, da se Wilson ne bo nikdar več popolnoma popravil, ker ima paralizo.

AVSTRJA BO UTONILA V BANKOVCIH.

—Dunaj, 17. oktobra. V prvem tednu oktobra je Avstro-ogrska banka izdala zopet za eno milijardo 280.000 milijonov kron. To povišanje števila bankovcev ima svoj izvor v tem, da je zaupanje v državno zadolžnico silno padlo in da se skušajo ljudje iznebiti teh papirjev in jih zamenjati za trenutne vrednote.

— V Podgradu v Istri so čuvali aprovizacijo italijanski vojniki noč in dan. Znano je, kako varni stražniki so italijanski vojniki, pa je vendarle izgubilo iz aprovizacije kave in sladkorja kar cele vreče. Pravijo, da je škoda takole okoli 23.000 lir. Oblasti so nekaj preiskovale, pa zapre nekoliko civilnih oseb, potem pa tudi nekoliko bersaljerjev, zvestih čuvajev.

— Povratek beguncev. Generalni civilni komisariat razglasa, da so odsele vojni beguncem dostopne vse občine »Julijske Benečije«, v katere je bil doslej povratek zabranjen. Izplačevanje podpor neha 31. decembra t. l. Beguncem se izplača poleg proste vožnje enkratna izredna podpora za dva meseca.

— Javna varnost v Pulju je padla pod ničlo. Ni ga dneva, da bi ne bilo surovih napadov in drznih tatvin po dnevu in ponoči. Stražniki so slabo plačani, pa se ne brigajo za službo, vojaštvo je divje in bolj nagnjeno k napadanjem prebivalstva kakor pa k varstvu. Sploh je ustvarila italijanska oblast v Pulju skrajno divje razmere in se za javno varnost ne briga prav nič. Čisto po italijansko!

Iz naše kraljevine.

— Solstvo v Srbiji in Črnigori. Po uradnih statističnih podatkih, ki jih je izdalo ministristvo prosvete, je bilo v prvem polletju šolskega leta 1920 v Srbiji in Črni gori vseh učencev 19.679, učenek pa 9601. V drugem polletju je bilo 18.012 učencev in 9398 učenek.

— Prejemki pravoslavne duhovščine. Odposlanci hierarhijskega zbora z metropolitom Dimitrijem na čelu so posetili ministrskega predsednika in ministra za uk in bogočastje ter zahtevali, da se uredi vprašanje materialne nagrade za svečenike. Vlada je obljubila zadovoljiti njihove zahteve. — d.

Neodrešena domovina.

— Živjo revolucija, dol s kraljem! Tako je zakričal v Trstu neki Aristodem Cominotti, delavec, in bil radi tega prigan pred sodnijo. On pravi, da ni nič kralja, ali kraljevski stražnik Calogero Carmelo je potrdil, da je res izustil omenjene besede. Obtoženec je bil obsojen pogojno na leto dni ječe.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. oktobra 1920.

— Seja izvrševnega odbora JDS se vrši v četrtek, dne 21. oktobra t. l. ob 10. dopoldne v sejni dvorani na magistratu. Na dnevnem redu so te-le točke: 1. Poročilo o zunanem in notranjem političnem položaju. 2. Poročilo glavnega volilnega odbora. 3. Razgovor. Radi važnosti poročil in razgovora je polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

— Predsedniki in člani glavnih volilnih odborov za volitve v konstituantno v Sloveniji. »Službene Novine« objavljajo razglas državnega odbora, s katerim se imenujejo: za mesto Ljubljano in Spodnjo Šiško za predsednika glavnega volilnega odbora Ivan Ivkovič, predsednik apelacijskega sodišča v Beogradu, za člana pa dr. Otton Papež, predsednik deželnega sodišča v Ljubljani; za oblast ljubljanskega deželnega sodišča in novomeškega okrožnega sodišča — okrožno mesto Ljubljana — za predsednika Fran Dukič, dvorni svetnik pri viš. deželnem sodišču v Ljubljani, za člana pa dr. Josip Kotnik, predsednik okrožnega sodišča v Celju; za oblast okrožnih sodišč Celje, Maribor s Prekmurjem in z onim delom Koroške, ki pripada naši kraljevini — okrožno mesto Maribor — za predsednika Sava Cerovič, sodnik velikega sodišča v Podgorici v Črni gori, za člana pa Tomaž Cajnar, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru.

— Zmaga samostojne kmetijske stranke na Bledu. Podružnica »Slovenske kmetijske družbe« na Bledu je imela včeraj zborovanje, na katerem so se vršile volitve delegatov za družbin občni zbor. Pri volitvah so zmagali delegati, ki pripadajo »Samostojni kmetijski stranki«.

— Strahopetci. S Koroškega nam poročajo: Nadučitelj iz Podgorici in učiteljica Čuček iz Rožke sta zapustila svoj službeni mesti in bežala iz Koroške ob prvih neugodnih vestih, ki so došle iz Celovca. Ta strahopetnost je napravila na vse slovenske kroge na Koroškem skrajno mučen vtisk. Nadejamo se, da jih ostalo slovensko učiteljsko in strahopetnost ne bo posmelo.

— Jesenice in plebiscit na Koroškem. Na Jesenicah je povzročil nesrečni izid ljudskega glasovanja na Koroškem veliko razburjenje, ki je tembolj umljivo, ker ondotni Nemci še vedno nastopajo prav tako predrzno, kakor v stari Avstriji. Nevola ljudstva se je obračala predvsem proti številnim nemškim uradnikom, ki so ostenativno kazali svoje veselje radi dogodkov na Koroškem. Z ozirom na to so izdale delavske organizacije lepake, v katerih svare ljudi, naj po krivici ne napadajo raznih uradnikov, zlasti ne knjigovodjo Industrijske družbe Kleina, kateremu se je z raznih strani očitalo, da je hotel na Koroško agitirati proti Jugoslaviji.

— Kdo je poveljeval folksverovcem v Globasnici. Pišejo nam: Častnike in moštvo bivšega 17. pp. bo gotovo zanimala vest, da je v dnevnih plebiscitih poveljeval folksverovcem v Globasnici bivši podpolkovnik pl. Metnitz. Zelenu oblečenemu gospodu je bilo zelo neljubo, ko je videl v slovenskih vrstah znane obraze. Zato se je iz strahu držal v rezervi (v kotu), kot tisto noč v Judenburgu, ko je bil še poveljnik stradaljočih »upornikov«.

— Večer na čast poljskim gostom. »Društvo ljubiteljev poljskega naroda« priredi danes (v ponedeljek) zvečer ob 8. uri v Srebrni dvorani hotela »Union« prijateljski sestanek, ki se ga udeležita tudi g. na-

čelnik ministrstva za socialno skrbstvo v Varšavi, Stanislaw Roszkowski in poljski generalni konzul v Zagrebu dr. A. Szcepanowski. Vabijo se s tem na sestanek vsi člani in prijatelji društva.

— Za pesnika Jos. Stritarja je daroval: G. J. Grobelnik, veletržec v Ljubljani 600 K, po dr. Fr. Tekavčiču, odvetniku v Ljubljani. Hvala!

— Poročila sta se g. dr. Kozma Ahačič, tovarnar v Trzinu, z gospodično Vero Rekarjevo, hčerko sodnega svetnika. Mnogo sreče!

— Dne 14. t. m. se je poročil v Ljubljani g. med. un. dr. Ivo Drobnič z gđ. Cilko Sadarjevo, hčerko ravnatelja drž. vzgojev. v Kočevju. Obilo sreče!

— Iz Negotina so poslali šepanjskemu Sokolu slovenski fantje vojaki 120 K obenem s pozdravi in obljubo, da se bodo tudi v bodoče še radi spominjali naših narodnih društev. Vsa čast taki zavedenosti!

— Metliško in črnomaljsko učiteljsko je zborovalo 14. dne t. m. v Črnomlju in soglasno sklenilo, da ne začne s poukom v obrtni nadaljevalni šoli prej, dokler se mu ne zagotovijo 100 odst. povisek nagrade za pouk, priznane z naredbo deželne vlade za Slovenijo.

— »Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov« ima svoj občni zbor v soboto dne 23. t. m. ob 14. na obrtni šoli dvorana št. 5, II. nadstropje.

— Umrl je dne 17. oktobra 1920 nadstržnik drž. varnostne straže Ivan Tičar. Služil je čez 25 let v tukajšnjem zboru varnostne straže. Pogreb dne 19. oktobra ob 16. uri iz hiše Hrenova ulica št. 3.

— Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in za meščanske šole s slovenskim, oziroma s slovenskim in nemškim učnim jezikom se prične pri podpisani komisiji na državnem moškem učiteljskem v Mariboru v jesenskem roku 1920 dne 8. novembra 1920. Pravilno opremljene prošnje za prijem preizkušnji naj se po šolskih vodstvih pravočasno predložijo okr. šol. svetom, da bodo najkasneje do 31. oktobra t. l. v rokah izpraševalne komisije.

— Profesor Marinov zasebni pouk v Mariboru. Poroča se nam, da otvori s početkom novembra t. l. profesor Marin v Mariboru za probujene, poukaželjne in potrebne kmetijske, obrtniške in trgovske sinove, hčere in uslužbenice šestmesečni slovenski tečaj za popolno in temeljito proučenje 1. gospodarskega, obrtniškega in trgovskega računanja in oblikoslovja; 2. vsestranske korespondence; 3. knjigovodstva; 4. stenografije; 5. lepopisja in 6. strojepisja. Tečaj se otvori na mnogostransko prošnje in prigovarjanja učencev in staršev za takšne šoli odrasle učence in učenke, ki iz kakršnihkoli vzrokov trgovskih in tem sorodnih šol nikakor ne morejo in ne marajo obiskovati, si pa vendar želijo v kratkem času nabrati za praktično življenje neobhodno potrebne znanosti in spretnosti. Priporočamo vevležno in koristno podjetje najpogostej, tembolj, ker bodo poučevali samo strokovno naobraženi, starejši profesorji in učitelji. Prijave je treba vpsolati pred 3. novembrom t. l. profesorju J. Marinu v Mariboru, Sodna ulica 23/II.

— Godbeniku Dravske divizije je bil ukraden B klarinet tvrdice „Kohlert's Sohne“. Svarimo pred nakupom.

Kultura.

— Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. — Opera:

19. oktober, torek: Od bajke do bajke, red B.
20. oktober, sredo, Rigoletto, red C.
21. oktober, četrtek: Hoffmannove pripovedke, red B.
22. oktober, petek: Faust, red A.
23. oktober, sobota: Lepa Vida, red E.
24. oktober, nedelja: Od bajke do bajke, izven.
25. oktober, ponedeljek: zaprto.

Drama:
19. oktober, torek: zaprto.
20. oktober, sredo: Pohujšanje v dolini šentflorjanski, izven.
21. oktober, četrtek: Pygmalion, red A.
22. oktober, petek: Anfisa, uradniška predstava, izven.
23. oktober, sobota: Ljubimkanje, red D.
24. oktober, nedelja: Pohujšanje v dolini šentflorjanski, izven.
25. oktober, ponedeljek: Ljubimkanje, red C.

— V oceni opere »Hoffmannove pripovedke« je pomotoma navedeno, da je pela voljo matere v tretjem dejanju gđ. Ropasova, v resnici pa je imela to vlogo gđ. Šterkova, glede katere velja torej v oceni navedena pohvala.

— Na današnje baletno prireditev v opernem gledališču opozarjamo vnovič naše občinstvo. Gospa Klavdija Isačenko bo nudila s svojim plesom izreden umetniški užitek, za to priporočamo naši publiki, da se tega večera udeleži v čim največjem številu, da pokaže svoje zanimanje za stvar in da izrazi tudi svoje simpatije glasoviti ruski umetnosti.

— Dramatično društvo v Celju priredi v torek dne 19. oktobra t. l. ob 20. uri v mestnem gledališču premijerno burko s petjem v treh dejanjih »Rodo-ljub iz Amerike«, katero je pisal g. R. Dobovšek. Pevske točke je uglasbil g. Ciril Pregelj, pevovodja Celjskega pevskega društva. Snov igre je vzeta iz življenja našega naroda pred svetovno vojno ter je prežeta z zdravim ljudskim humorjem. Ker je delo nad vse originalno, opozarjamo vse merodajne kroge na to igro. Igra je zelo pripravna tudi za uprizoritev na manjšem odru na deželi.

U Dubrovniku 1920. Komisijaka naklada štamparije De Glini i drug. Str. X + 88 velike oblike. Cena 5 dinarjev ali 20 kron. Vsebine: Uvod in lepota svet. mora. — More i čovjek u zori, opsej povjesnice. — Legende o moru. — Pomorski kapetan i njegov brod. — Čovjek u ciklonu na oceanu. — More i život. — Dubrovnik, Gruž i id. Morje je izvor polit.-gospodarske moči, narodnega blagostanja in kulture vsake države. Poleg solca vzdržuje morje vse življenje na zemlji. Kar teži za svetovno važnostjo, se brati in veže z morjem. S svetkovničevim delom stona prvič v naše slovstvo estetska oceanografija. Napisano je na pobudo blagopokojnih prvoboriteljev jugoslovenske misli, Stojana Novakovića in Ivana Škerlića, ter posvećeno »heroju topolskemu, Karagorgiju nesmrtnomu«. Kraska knjiga, ki jo bo čital vsakdo, ki je vžljubil morje Adrijansko!

Najnovejša poročila.

POGAJANJA Z ITALIJO. NAŠI IMAJO NEOMEJENA POBLASTILA.

Beograd, 17. okt. »Politika« javlja: Včeraj popoldne je prejea vlada obvestilo iz Rimu da bodo šli na direktna pogajanja s strani Italije ministri predsednik Giolitti, minister za zunanje stvari G. Storza, pomočnik ministra za zunanje stvari Bertolini in pooblaščen minister Volpi. Odslek za zunanje stvari je imel vsled tega včeraj popoldne sejo, na kateri se je sklenilo, da bodo našo kraljevino na pogajanjih zastopali ministri predsednik dr. Vesnić, minister za zunanje stvari dr. Trumbić in finančni minister Kosta Stojanović. Naša delegacija bo imela neomejeno pooblastilo, da z italijansko delegacijo končno reši jadransko vprašanje. Odpotovati bodo v Italijo v najkrajšem času. Domneva se, da bo prvi sestanek v Benetkah, potem pa se bodo pogajanja nadaljevala v San Paulu pri Rimu.

NEMSKI TEROR NA KOROŠKEM.

— d Velikovec, 17. oktobra. Pri Koraku, posestniku v Podgorici, so imeli Nemci in nemčurji slavnostno pojedino, na kateri se je prečital znamenek posestnikov, za katere so se nemčurji odločili, da jih oropajo in izženejo preko meje. Franc Rošer mlajši se je izrazil, da bodo povedali nemški vladi, da je taka ljudska volja in da ljudstvo to odločno zahteva. — Dne 13. tm. ob 19. so streljali civilisti nemškega mišljenja v Gosinjah dve do štiri ure. Istokot so streljali tudi v Malem Št. Vidu, občina Važenberk. — Dne 13. tm. ob 17. so oddali na Slovenca Antona Hariha tri do štiri strele izza ogla »Kolonistenheim«, kjer stanuje nemški agitator Erbnik. — Dne 13. tm. so nahujskali delavstvo v tovarni, da napade Mali Št. Vid. Nabili so »Partezettele«, na katerem je stalo, da bodo še isti večer ubili Hariha. Kdor ga ubije, dobi 5000 K nagrade. — Dne 16. tm. je napadlo več civilistov, med njimi Morak in njegovi hlapi, pri Trušnjah v gostilnici Sturm slovenskega fanta Antona Hariha. Vsi napadalcii so bili oboženi s samokresli. Ko so Hariha napadli, je moral popustiti kolo in teči. Za njim je dospel pomožni orožnik Podričnik iz Malega Št. Vida. Mnoci zica ga je od zadaj napadla, pobila na tla in mu s srditimi grožnjami vzela karabinko. Morak in njegovi hlapi so Podričnika s samokresom težko ranili na glavi. — Dne 16. tm. je nemško misleči Hafner napadel Slovenko, vulgo Mlinarjevo, iz Važenberka. — V Tarpečeh k Tarpečniku prihajajo nemčurji in grozijo, da bodo zažgali hišo. Tovarna za klor je odpustila delavstvo slovenske narodnosti.

DUNAJSKI ČEHI ZA KOROŠKE SLOVENCE.

— Dunaj, 17. oktobra. Dunajski Čehi so priredili velik šoh, na katerem

— Majnarić Josip: Obnova segregacija. Povijest i rešavanje feudalnih odnosa u Hrvatskoj i Slavoniji s primerima o segregacijama u Gorskom kotaru. Društvo prosvjetna knjižnica, Zagreb, urednik Juraj Demetović. Tisak Hrvat. štampar. zavoda. Cena 12 K. Aktualna brošura. Strokovnjak razlaga načela in praksu v reševanju fevdalnih razmer do takozvanih segregacij v bivši Avstro-Ogrski ter poljskoj in v kratkih obrisih postane in razvoj fevdalizma na Hrvatskem in v Slavoniji. Delo najbolje tolmači današnje duševno razpoloženje kmetstva na Hrvatskem in njegovo reagiranje na novotarije, ki jih smatra kmet le za obnovitev starih krivic. Delo je namenjeno širokim vrstam inteligence, ki ima še smisla in čuta za resnico in svobodo.

sta govorila češki poslanec v nižjeavstrijskem deželnem zboru Machat in Kovač. Pri tej priliki je prišel na razgovor tudi potvoren plebiscit na Koroškem. Naglašalo se je, da Nemci izrabljajo po svoji stari metodi vsa mogoca nedopustna sredstva, samo da falcificirajo svobodno narodno voljo. Poslanec Machat je v svojem govoru poudarjal, da se Nemci napram Čehoslovom na Dunaju poslužujejo istih sredstev, kakor so jih vptrebjevali na Koroškem. Kakor na Koroškem, tako se tudi na Dunaju Nemci trudijo, da pridobijo češkoslovske glasove zase. Čehoslovaki na Dunaju odločno protestujejo proti temu, da bi se slovenska Koroška priklopila Avstriji. Zato zahtevajo, da se ljudsko glasovanje na Koroškem revidira in da se slovenski del Koroške združi z Jugoslavijo. — O plebiscitu na Koroškem piše tudi glasilo čehoslovske socijalno - demokratske stranke na Dunaju »Delnické Listy« in pravi: »Izdajaleci in renegati se lahko vselej nad svojim uspehom. Ako bi pa usoda hotela, da bi se Koroška priklopila Avstriji, potem pozivljamo češkoslovske poslance, da se z vso odločnostjo zavzemajo za Koroško in da z združenimi silami store vse, da ne bo v Avstriji nihče mogel zatirati Slovanov.«

AMERIKA SE OGLAŠA!

— d Pariz, 16. oktobra. Kakor doznava »Chicago Tribune«, Zedinjene države ne bodo priznale pogodbe med Poljsko in Rusijo, ker se je odločilo o ruskem ozemlju brez privolitve prebivalstva.

POLJSKA PRISTOPI MALI ANTANTI.

— d Pariz, 17. oktobra. Po londonskem poročilu lista »Excelsior« trdijo v ondotnih političnih krogih, da se je Poljska odločila pristopiti k mali antanti.

VOLITVE V AVSTRIJSKI PARLAMENT.

— d Dunaj, 17. oktobra ob 22. uri 20 minut. Skrutinji še ni končan. Po mestu je povsodi mirno. Od vseh strani prihajajo vesti, da imajo socialni demokrati izgubo na korist krščanskih socialistov, katerih uspeh presega vse pričakovanje. Tudi Velenec bomo menda nekaj pridobili. Čehoslovaki bodo prejkone izgubili svoj dunajski mandat, pravtako tudi zionisti. Vprašanje je, ali bodo komunisti dobili mandat; v pošteb bi prišel samo Floridsdorf. Na dunajskih cestah je vse živo ljudi. Mnogi pričakujejo izid Udeležba pri volitvah je slabša. Mnogo socialnodemokratskih volilcev ni volilo. Optimisti med krščanskimi socialisti upajo, da bodo dobili petnajst mandatov. Bržkone se sestavi koalicijska vlada krščanskih socialistov in Velenecov. Izvolitev Czernina je zagotovljena.

Gospodarske vesti.

Trošarine prosto kuhanje žganja.

V vseh pokrajinah razven Srbije se počeni do 20. septembra ne bo plačevala trošarina od onega žganja, ki ga izdelajo posamezniki iz lastnega pridelka za domačo porabo. Od te ugodnosti so izključeni oni, ki trgujejo z alkoholnimi tekočinami (žganjem, spiritom, vinom in pivom) na debelo ali drobno in oni, ki take tekočine točijo, ali ki se četudi na taj račun bavijo s prekuhavanjem žganja ali z izdelovanjem rozolije, likerjev in drugih začimjenih alkoholnih tekočin.

Doba za trošarine prosto kuhanje žganja se odmeri, če znaša prostornina žganega kotla 80 litrov ali manj, v slučaju da se kuha žganje iz koščkastega sadja (izvzemši trnolice), vina, vinskih drož, vinskoga ali sadnega mošta, grozdja in medice, ako ne šteje družina več kot 5 članov, s 24 urami; če šteje družina več kakor 5 a ne čez 10 članov, z 2 dneva in če šteje več kakor 10 članov, s 3 dnevi. Pri kuhanju žganja iz drnuli, trnolice, lipovih jagod, jabolk, hrusk in ostalega pečkastega sadja, jagod, robidnic, malin, murv, korenin in nestisnjenih vinskih trošin se določi še enkrat tako dolga doba, pri kuhanju žganja iz stisnjene pečkastega sadja (prešovine) pa trikrat tako dolga doba, kakor če se kuha žganje iz koščkastega sadja. Če ima kmet večjo prostornino kakor 80 litrov, se določi sorazmerno krajša doba.

Pri določitvi števila družinskih članov štejejo le oni rodbinski člani in posli, ki so nad 12 let stari in se nahajajo pri družinskem glavarju na hrani in v stanovanju.

Kdor želi trošarine prosto kuhati žganje za domačo potrebo, si mora nabaviti dva izvoda prijavnega in preizlednega lista, jih v stolpcih 1 do 8 izpolniti ter si preskrbeti v rubriki 9 obeh listov potrdilo občinskega predstojništva, da so njegove navedbe resnične in da ni proti dovolitvi trošarine prostega kuhanja žganja nikakega zadržka. S tako potrjenima izvoda prijavnega in preizlednega lista se ima nato zglasti pri oddelku finančne straže, v čigar službenem okolišju biva, da mu določi dobo, v kateri bo imel trošarine prosto žganje prosto izvrševati.

Odobreno kuhanje žganja se ima vršiti nepretrgano po dnevi in po noči. Ka-

hanje žganja v drugem kakor v prijavljenem in odobrenem času, na drugem kakor na prijavljenem kraju ali na drugi kakor prijavljeni žgali pripravi je strogo prepovedano. Prepovedano je pa tudi kuhanje žganja iz snovi, ki jih prijavitnik ni sam pridelal, ali ki jih je sicer sam pridelal, v jih ni prijavil.

Če vrši kdo trošarine prosto žganje-koho za domačo potrebo z dovoljenjem, ki si ga je pridobil na podlagi prijave neresničnih podatkov ali če v dobi, za katero mu je to kuhanje dovoljeno, toči alkoholne tekočine ali če z njimi trguje, smatra se kuhanje žganja kot tihotapstvo, ki se kaznuje s 4 do 6 kratnim zneskom po predpisih o pavšaliranju pripadajoče trošarine.

Pri osebah, ki jim je dovoljeno trošarine prosto kuhanje žganja za domačo potrebo, se ne sme nahajati nobena neprijavljena žgalna priprava, ki bi se morala po obstoječih predpisih prijaviti, in tudi nobena žigaverkovi tuja alkoholna tekočina. Osebe, ki jim je dovoljeno trošarine prosto kuhanje žganja za domačo potrebo, smejo pa razven tega kuhati žganje tudi proti plačanju trošarine, ako izpolnijo vse v tem oziru obstoječe predpise.

Kdor želi prodati gotov del žganja, ki ga je nakuhal trošarine prosto za domačo potrebo, sme to storiti le tedaj, če je to prej prijavil pristojnemu oddelku finančne straže ter plačal pri pristojnem davčnem uradu trošarino za ono količino žganja, k tjo želi prodati. Pri tem se ima plačati trošarina po 5 dinarjev v zlatu od hektolitrske stopnje alkohola.

Prekuhavanje trošarine prosto nakuhane žganja ni prepovedano, a se ima prijaviti pristojnemu oddelku finančne straže in izpolniti se morajo vsi glede prekuhavanja žganja veljavni predpisi.

Dosedaj v Sloveniji veljavni predpisi o davku prosto žganjeku se z 20. septembrom t. l. razveljavijo, vsled česar izgubijo vse že odobrene prijave, in tudi vsa morebiti že izdana dovoljenja za davka prosto žganjekuho, v kolikor se nanašajo na čas po polnočnem med 19. in 20. septembrom t. l. veljavnost. Od tega trenutka dalje se ima izdati dovoljenja za trošarine prosto žganjekuho izključno le po določenih nove navedbe. V slučaju, da je že bilo kak stranki izdano dovoljenje za trošarine pro-

sto kuhanje žganja za dobo po 19. septembrom t. l., vsteje se dovoljena doba v ono dobo, ki pritiče stranki po določenih nove navedbe, v kolikor pa morda čez 19. september 1920 dovoljena doba za kuhanje žganja presega ono dobo, ki stranki po določenih nove navedbe pritiče, mora stranka presegajoči del dobe naknadno obdavniti.

Tiskovine za prijavni in pregledni list se dobe pri oddelkih finančne straže in pri gospodarskem uradu delegacije ministrstva financ v Ljubljani. Cena ene pole (2 listov) znaša eno krono.

Ker morajo prijavniki davka proste žganjekuhe prinesiti k oddelku finančne straže že deloma izpolnjene in od občinskega predstojništva potrjene prijave in pregledne liste, bi bilo zelo priporočljivo, če naroče županstva za vse svoje občane potrebne tiskovine skupno pri gospodarskem uradu delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

— g Izvozna in uvozna trgovina. Gospodarski svet je imel sejo, na kateri se je razpravljalo o ureditvi naše notranje in zunanje trgovine. Izdan je odlok, ki bo omogočil, da se naši industriji z vsemi sredstvi pomaga in da se našim proizvajalcem zjamči uspeh v inozemstvu. Radi tega se je vršila revizija carinskih tarif za predmete, ki so za izvoz dovoljeni in za predmete, ki so neobhodno potrebni. Na luksusne predmete se bo po odloku gospodarskega sveta naložila visoka carina, vendar pa je uvoz teh predmetov dovoljen. — d

— g »Dunav«, narodna zavarovalnica d. d. v Zagrebu. V prostorih banke za trgovino, obrt in industrijo d. d. v Zagrebu se je vršila v petek dne 1. tm. ustanovna glavna skupščina zavarovalne družbe pod imenom »Dunav«, narodno osiguravajoče d. d. v Zagrebu. Osnovna delniška glavica znaša deset milijonov in se bo bavlja ta družba z vsemi direktnimi in indirektnimi vrstami zavarovalnih poslov. V ravnateljstvo so bili izvoljeni gg.: dr. Adolf Mihalič, dr. Gustav Bazala, Leo Kronfeld, Vilim Kuk, Kamilo Raabe, Adolf Wurm, dr. Gjorgije Vasiljevič, Milenko Gj. Popović in Rado Legvart, dočim se je v nadzorstveni svet izvolil gg. Danilo Vojnovič, Peroslav Paskivič, Otnara Svetozar Milinov in dr. Josip Regali. Z veseljem pozdravljamo to novo narodno podjetje in to tembolj, ker so v Jugoslaviji poslujoče zavarovalnice po večini podružnice tujih, inozemskih podjetij. V nadi, da se bode vsak v zavarovalnih zadevah obrnil na to narodno podjetje, želimo istemu vsestranskega uspeha in procvit. (7854)

Borza.

— d Beograd, 16. oktobra. Valute, 30 dinarjev v zlatu 23.70—23.90, angleški funti 119—122, francoski franki 234 do 239, ameriški dolarji 35.15—35.25, italijanski lire 138—140, romunski lei 61.75—62, češkoslovske krone 45—46, nemške marke 51.75—52.25, bolgarski lei 44—44.50, avstrijske krone 10.15 do 10.25. Devize. Zeneva 570—580, Pariz 235—240, Praga 40.50—42, Milan 140 do 140, Dunaj 9.15—9.75, London 122.50 do 123, Berlin 50.50—52.

Narodna obrana.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca septembra 1920 sledeče prispevke:

I. Podružnice: Trbovlje m. 987 K 97 v.; Borovnica 1000 K; Ptuj m. 1125 K; Stari trg in Lož 4500 K; Vuzenica-Muta 481 K; Ljubljana, šentpeterska m. 1373 K; Ljubljana, šentpeterska ž. 70 K; Ljubljana, I. ljublj. m. 20 K; Ljubljana, šentjakobsko-trnovska m. 2166 K; Ljubljana, I. m. ženska 156 K; Kamnik m. 600 K; Laško 200 K; Motnik 217 K 50 v.; Šmarje ž. 86 K; Krško ž. 770 K; Litija-Smartno 250 K; Brežice 939 K 85 v.; Ljubljana, šentjakobsko-trnovska ž. 50 K; Sp. Šiška m. 147 K; Gornji grad 412 K; skupaj 15.551 K 32 v.

II. Nabiralniki: Gostilna pri Ribiču, Ljubljana, 14 K 40 v.; gostilna pri Mraku, Ljubljana, 3 K 60 v.; Kavarna Zvezda, Ljubljana, 65 K 80 v.; skupaj 83 K 80 v.

III. Odborniki: Kaz. Bratkovič, Ptuj, 120 K; dr. Tone Gosak, Ptuj, 200 K; podružnica šentpeterska ž. 370 K 90 v. in 200 K, skupnaj 570 K 90 v.; Marija Kokaljeva, Ljubljana, 200 K; podružnica šentjakobsko-trnovska ž. 200 K; podružnica I. mesta ženska, Ljubljana, 200 K; Josipina Arko 200 K; Milka Mankoč 200 K; M. Š. 200 K; Ljubljanski Zvon 400 K; omizje »Čeho-Slovenec« v kavarni Krapš, Ljubljana, 400 K, skupaj 2590 K 90 v.

IV. Razni prispevki: Dr. Tominešek, Ljubljana, kaz. poravnava B. — B. 50 K; F. Pirnat, Maribor, 30 K; Benedikt Poniz 100 K; Neimenovan, Ljubljana, 20 K; Pribil Ivan in Erna, Ljubljana, mesto venca pok. I. Supantičevi 100 K; Milave Antonija, Ljubljana, 40 K; Iv. Rus, Loški potok, 200 K; »Slov. Narod«, tu, 2680 K; Jos. Vrhovnik, Ljubljana, 200 K; A. Pernat, Maribor, 2 K; Neimenovana — zgubljena stava 10 K; vesela družba pri Urbančku 130 K; Uprava »Jutra« 1000 K; Jospina Trpinčeva, Ljubljana, 200 K; Mestna hranilnica, Ljubljana, mesto venca pok. Iv. Beliču, 300 K; posojilnica Vojnik 20 K; mesto venca pok. ge. Karli Margreiter darovali: rodbina Bartolova 50 K, rodbina Foerster, Novomesto 100 K in rodbina K. Pertot 50 K, skupaj 5282 K.

V. Čisti dobiček od veselice v Ljubljani 19. septembra 1920, skupaj 19.621 K 66 v.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodač.

Klavir, skoro nov, se prodaja

radi izselitve. Več se polize v trgovini Sv. Florijana ul. št. 14. 7873

Izvežbanega mehanika za vse ki bil sposoben za mojstra, sprejme takoj tveka J. Florjančič, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 7858

Proda se lesena predsozna stena

z ogledalom, dve postelji, umivalnik z ogledalom ter šivalni stroji „Howe“. Križevniška ul. 6, dvorišče. 7858

Nemeblovana soba.

Stalen soliden samski je prileten gospod išče v sredini mesta nemeblovano sobo s posebnim vzhodom ako mogoče pri kakih vdovi s skupno hrano. Ponudbe pod „A. B. C. 7822“ na upravnishvo Slov. Naroda. 7822

Zlatar in juvelir**Alojz Fuchs**

Selenburgova ulica 6

prilaga svojo veliko zalogo juvelov, zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno.

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. — VIKTOR GLASER, lesna trgovina, Ruše pri Mariboru. 9919

Dražba.

Dne 24. t. m. se bodo na javni dražbi na veleposestvu v M. Soboti grad grofa Szaparyja, prodajale lipčanske kobile v starosti 3-4 let. Istočasno se bodo tudi prodali vinski most. Dražba se prične ob 2. popoldan. 7857

Upraviteljstvo.

Večje industrijsko podjetje v Ljubljani išče zanesljivega in energičnega

vratarja

Ponudbe s kratkim opisom življenja in zahtevano plačo pod „Vratar 7830“ na upravnishvo Slov. Naroda. 7830

Notarskega kandidata,

tudi začelnika, sprejme notar Hudovernik v Ljubljani. 7859

Pisarniška moč se sprejme.

Ponudbe na poštini predal št. 162. 7881

Prodajalka

starejša, spretna moč, se sprejme takoj v modno trgovino v Ljubljani. Plača dobra oz. po zahtevi. Ponudbe pod šifro: „Prodajalka 7832“ na upravnishvo Slov. Naroda. 7832

Išče se korespondent

za srbohrvaščino, zmožen tudi nemškega jezika za dopoldanske ali popoldanske ure. Ponudbe / navedbo zahtev pod „Postranski zaslužek 7849“ na upravnishvo Slov. Naroda. 7849

Knjigovodja

(bilančnik) z daljšo prakso zmožen slov. srbohrv. nemške in italijanske kores. strojev in stenogr. išče pismene službe za takoj ali pozneje. Gre tudi na delo. Ponudbe pod „Bilančnik 7759“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 7759

Krompir prvovrstne kakovosti, samo lep, debelo, zdrav, hrzhično, odlična družba „JADRAN“ le v večjih množinah, pri odjemu celih vagonov po izredno nizki ceni. Blage dospe v teku 6 dni v Ljubljano. Pozneje se bode oddajal krompir tudi v manjših množinah od 50 kg dalje po primerni ceni iz skladišča. 7781

Za premogovnik v Hrastniku se išče

strojni paznik**(Maschinenaufseher)**

Reflektanti ki imajo potrebno strokovno izobrazbo (absolventi obrtne šole) naj vpošljejo svoje ponudbe opremljene s priporočili obrtne šole in z navedbo dosedanjega službovanja na ravateljstvo premogovnika v Hrastniku. Plača in nastan službe po dogovoru. 779

Prevel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic:

nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe

Giorgio Grujić

Beograd, Miletića ul. 15.

Komno pravi holandski nudi Sever & Komp. Ljubljana. Kupuje ga laneno in deteljno seme, ter suhe gobe.

Trstje za strope izdeluje in prodaja

na debelo in drobno m² po K 480 pri večjih naročilih znaten popust Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trstovo. 4256

Petrolejske kante

dve z zabojem plačamo po K 58— posamezno po K 22— vsaka železniška postaja. Sever & Komp., Ljubljana.

Mesto potnika pri večji

tvrdki iščem. Govorim slovenko, nemško, italijansko, francosko, angleško. Naslov pove upravnishvo Slov. Naroda. 7856

I^a apno

v kosi in drobno dobavlja na vagone

AVA, tov. Laško.**Kot družabnica želi vstopiti**

trgovsko izobražena starejša gospodična, s 40.000 K premoženja v trgovino ali drugo podjetje. Prevzamem tudi kako trgovino v najem. Ponudbe pod „Veča 7816“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 7816

Prodasta se**2 motorni kolesi**

radi odpotovanja po primerni ceni in sicer Puch 4 HP, popolnoma nove nevmatike in dve prestavi in Pignon HP. Oba v popolnoma dobrem stanju. Ogledata se pri J. Gorec, Rimska cesta. Natančnejša noja nila daje Jaroslav Rak, Hillerjeva ulica št. 7/9. 7860

Odvetnik**dr. Leopold Boštjančič**

je otvoril svojo pisarno v Mariboru,

Aleksandrova c. 30.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Smariu pri Jelšah,

registr. zadruge z neomejeno zavezo

ki se bode vršil v pisarniških prostorih dne 28. oktobra ob 13. uri s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev članov načelstva.
2. Nadomestna volitev načelnika in njegovega namestnika.
3. Slučaj osti.

V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje, z istim dnevnim redom, ne glede na število združnikov.

Načelstvo.**„TITANIT“, d. d. za kemičko industrijo u Zagrebu****Poziv na subskripciju.**

Na temelju nabavljenih izuma i patenata, te koncesije ministarstva vojnog i mornarice pod brojem AB 678 od 4. kolovoza 1920., ministarstva trgovine i industrije pod bV. V 4841 od 5. decembra 1919., te V. 3962 od 15. juna 1920. ministarstva šume i ruda pod broj B. 4356 od 25. maja 1920. te ministarstva unutarnjih dela pod br. J. B. 17.937 od 18. avgusta 1920.

za podignuće 2 tvornica eksploziva

sigurnosti (jedne u Hrvatskoj, a druge u Srbiji) zaključilo je potpisano društvo na svojoj izvanrednoj glavnoj skupštini od 17. septembra 1920. povisnosti svoj dionički kapital od K 100.000— izdajanjem novih komada 39.750 dionica, kupon 1921, po nom. K 400— ili dinarjev 100— na

kruna 16.000.000— ili dinara 4.000.000—

uz slijedeće uvjete:

- 1.) U to svrhu otvoren sindikat preuzima 24.750 kom. novih dionica po nom. K 400— ili din. 100—, t. j. K 9.900.000— ili din. 2.475.000—.
- 2.) Ostatak od 15.000 komada dionica ukupno nom. K 6.000.000— ili dinara 1.500.000— stavlja se na javnu subskripciju uz nominalu od K 400— ili din. 100— više K 40— ili din. 10— po dionici za troškove emisije.
- 3.) Upis traje od 16. oktobra do 5. novembra 1920. Prigodom upisa treba uplatiti K 240— ili din. 60— po dionici, a nadaljnjih K 200— ili din. 50— do 5. decembra o. g. Tko ne uplati drugi obrok do ustanovljenog roka, gubi već uplaćeni iznos.
- 4.) Dionice će se izdavati i u kumul. komadima od 10, 25 i 100 dionica.
- 5.) Pravo repatriacije pridržaje si ravnateljstvo u roku od 30 dana nakon zaključene subskripcije. Za nedodijeljene dionice uplaćeni novac vratiti će se bez kamata.
- 6.) Uspjeh emisije ovih na javnu subskripciju izloženih dionica zajamčuje poseban sindikat.
- 7.) Dionice se mogu upisivati kod:

Zagreb: društva samog, Prve hrvatske štedionice i svih podružnica, Jugoslavenske banke i svih podružnica, Narodne banke d. d. i svih podružnica, Banke za trgovinu, obrt i industriju d. d. i svih podružnica.

Beograd: Prometne banke d. d. i svih podružnica.

Ljubljana: Jadranske banke u Ljubljani i svih ostalih podružnica, Ljubljanske kreditne banke i svih podružnica, Slovenske eskomptne banke.

Sarajevo: Hrvatske centralne banke za Bosnu i Hercegovinu i svih podružnica, Muslimanske centralne banke d. d. i svih podružnica.

Ravnateljstvo.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za nas pretresujočo vest, da je naša preljuba soproga, mama in teta, gospa

Ana Novljan roj. Lah

posešnica, gostilničarka in trgovka v Medvodah

danes 17. oktobra ob 3/3 uri popoldne, v 56. letu starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bode v torek, dne 19. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Preski.

Sv. maše zaušnice se bodo brale v farni cerkvi Blago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Medvode, dne 17. oktobra 1920.

Julij Novljan,

soproga.

Julij Novljan,

sin.

Mici Dermak roj. Novljan

hči.

Mana Pipp,

sestra.

Brez posebnega naznanila.

Globoko potrti javljamo, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma sestra, tašča in stara mati, gospa

Terezija Jezernik

posešnica

po daljši mučni bolezni danes ob 8. uri dopoldne previdena s svetotajstvi za umirajočo mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v ponedeljek, 18. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Polulah pri Celju na okoliško pokopališče.

Maša zadušnica bo v torek, 19. t. m. ob 8. uri dopoldne v župni cerkvi sv. Danijela v Celju.

CELJE, dne 16. oktobra 1920.

Ana Kukovec, hči. Vinko Krušič, glav. knjigovodja mestne plinarne na Dunaju, brat. Anica Kukovec, vnukinja. Dr. Vekoslav Kukovec, minister za socialno politiko, zet.

Podpisana tovarna javlja, da je oddala vso svojo letošnjo zimsko produkcijo svojih različnih suknjenih izdelkov ljubljanskim tvekam I. C. Mayer, Franc Ks. Souvan in Feliks Urbanc, kjer so ti izdelki cenjenim odjemalcem po izredno ugodnih cenah na razpolago.

Tovarna sukna Brata Moro, Vetrinje.

Z ozirom na gornjo objavo obveščamo svoje odjemalce na debelo in drobno, da smo prevzeli od starorenomirane Vetrinjske tovarne vso letošnjo produkcijo njenih čisto volnenih izdelkov, kakor lodnov, ševijotov, dublejev v izredno bogati izbori.

Cene so proti minuli seziji za več kot polovico nižje.

I. C. Mayer, Franc Ks. Souvan, Feliks Urbanc.